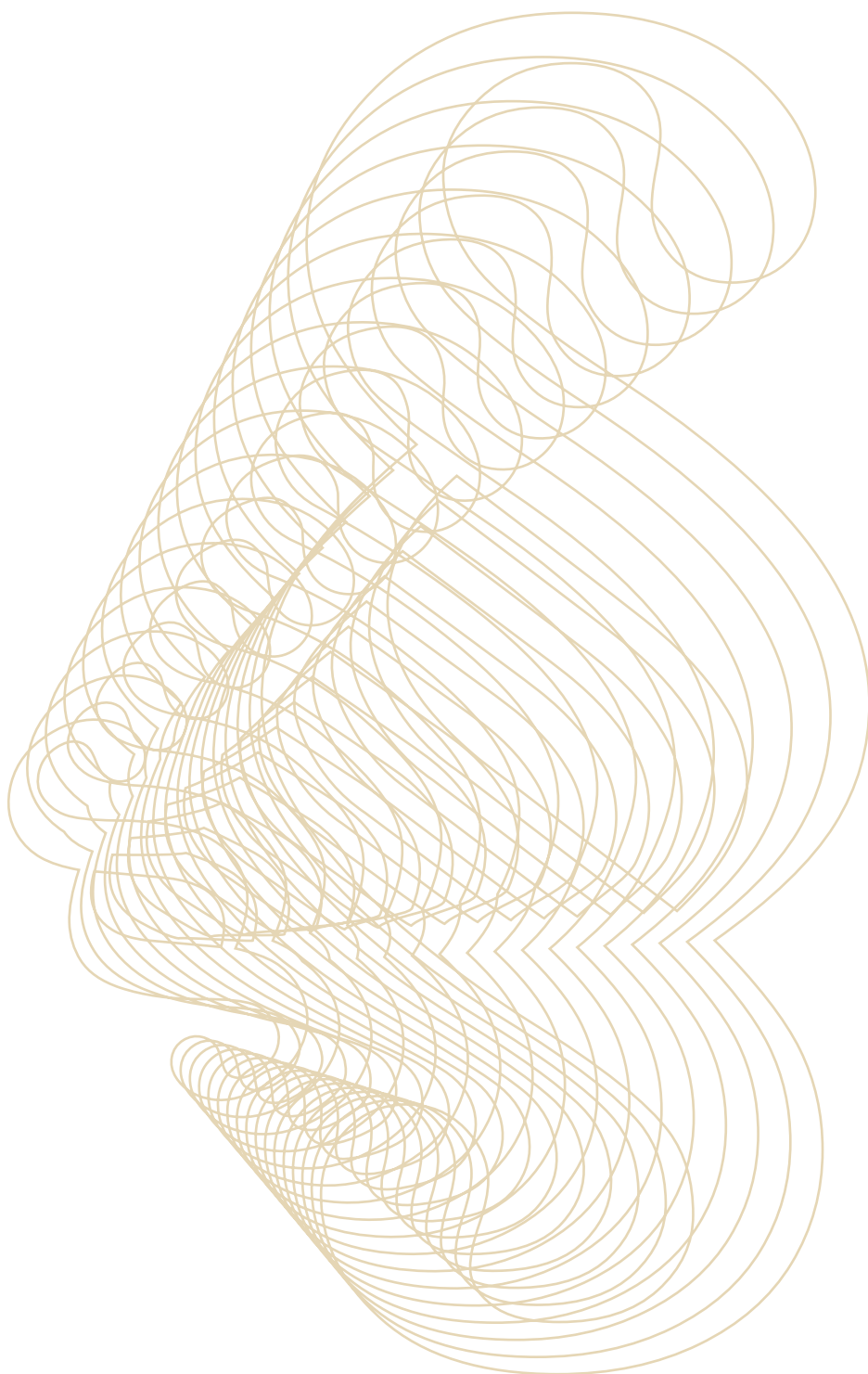

INNSTILLINGSRÅDET FOR DOMMERE

ÅRSRAPPORT

2005

Dommerutnevnelser

Innstillingsrådet for dommere ble etablert 1. november 2002 i forbindelse med den store domstolreformen, som også overførte det administrative ansvar for domstolene fra Justisdepartementet til Domstoladministrasjonen.

I Ot. prp. 44 (2000-2001) er det nevnt som en grunnleggende forutsetning for at domstolene skal fungere etter sine forutsetninger at det utnevnes dyktige, innsiktsfulle og uavhengige dommere. Det ble lagt opp til en videreføring av prinsippet om en bred dommerrekuttering, slik at dommerne som utnevnes, har kunnskaper fra ulike samfunns- og rettslivsområder.

Utnevnelsesprosessen skal tilfredsstillende de vanlige krav til en grundig og effektiv utvelgelses- og tilsetningsmåte og i tillegg ivareta noen allmenne hensyn og prinsipper på grunn av domstolenes spesielle stilling i samfunnet. Innstillingsrådet for dommere er etablert som et uavhengig organ med betydelige oppgaver og innflytelse på dommerutnevnelser. Selve utnevnelseskompetansen ligger hos Kongen i statsråd, etter at saken er undergitt en meget begrenset prøving i Justisdepartementet. Etablering av denne fremgangsmåte for dommerutnevnelser og rådets sammensetning, bygger på avveining av bl.a. konstitusjonelle, personalfaglige og allmenne hensyn.

Innstillingsrådet gir innstillinger for alle faste dommer- og domstollederstillinger i alle tre rettsinstanser, men unntak for høyesterettsjustitiarius. Innstillingsrådet gir videre innstilling ved konstitusjoner over 1 år. For konstitusjoner inntil 1 år har Innstillingsrådet vedtakskompetanse. For konstitusjoner inntil 6 måneder har Innstillingsrådet delegert kompetansen til Domstoladministrasjonen, men slik at det for konstitusjoner mellom 3 og 6 måneder tas kontakt med Innstillingsrådets leder. Konstitusjoner til Høyesterett behandles ikke av Innstillingsrådet, men av Justisdepartementet.

Innstillingsrådets virksomhet er regulert i domstolovens § 55 b. Innstillingsrådet skal som hovedregel innstille tre søkere i rekkefølge, og Kongen i statsråd utnevner en av de innstilte. Dersom Kongen vurderer å utnevne en søker som ikke er innstilt, skal det bes om uttalelse fra Innstillingsrådet.

Innstillingsrådets sammensetning

Innstillingsrådets sammensetning følger av domstolovens § 55 og har fram til årsskiftet 2005/2006 bestått av syv faste medlemmer med personlige varamedlemmer, herav tre dommere, en advokat, en jurist ansatt i det offentlige og to medlemmer som ikke er jurister. Innstillingsrådets medlemmer og varamedlemmer oppnevnes av Kongen i statsråd for en periode på fire år med adgang til gjenoppnevning for en periode. Fra 1. januar 2006 utvides Innstillingsrådet med to medlemmer som følge av jordskiftereformen, herav en jordskiftedommer og en jordskifte kandidat. Direktøren i Domstoladministrasjonen (DA), eller den han bemyndiger, har møterett i Innstillingsrådet. På den måten kan det skje gjensidig informasjonsutveksling bl.a. om aktuelle administrative og personalmessige spørsmål. DA er i tillegg sekretariat for Innstillingsrådet og utfører vesentlige oppgaver under forberedelsen av sakene og i møtene. Innstillingsrådet fastsetter den nærmere arbeidsfordeling mellom Innstillingsrådet og DA, samt sekretariatets funksjon og arbeidsmåte. Vanligvis møter avdelingsdirektør for juridisk enhet og ytterligere medarbeidere fra DA i Innstillingsrådets møter.

Innstillingsrådet for dommere hadde i 2005 følgende medlemmer og varamedlemmer (funksjonstid i parentes):

- Sorenskriver Gunnar Lind, Bodø (leder) (01.11.02 – 31.10.06)
- Personlig varamedlem: Sorenskriver Stein Husby, Kongsberg (16.01.04 – 31.12.07)
- Tingrettsdommer Ragnhild Olsnes, Stavanger (nestleder) (01.11.02 – 31.10.06)
- Personlig varamedlem: Sorenskriver Kirsti Ramberg, Harstad (01.11.02 – 31.08.05)*
- Personlig varamedlem: Konstituert sorenskriver Odd A. Bartnes, Levanger (01.09.05 – 31.08.09)
- Politiadvokat Elisabeth B. Løvold, Lillehammer (01.11.02 – 31.10.06)
- Personlig varamedlem: Alice Kjellevold, Stavanger (01.09.05 – 31.12.05)**

- Selvstendig næringsdrivende Eldbjørg Løwer, Kongsberg (01.11.02 – 31.10.06)
- Personlig varamedlem:
Spes.kons. Alvhild Yttergård, Tromsø (01.11.02 – 31.10.06)
- Lagmann Erik Melander, Oslo (01.11.02 – 31.10.08)
- Personlig varamedlem:
Lagdommer Fridtjof Mohr, Hamar (01.11.02 – 31.10.08)
- Advokat Per Norvald Sperre, Ålesund (01.11.02 – 31.10.08)
- Personlig varamedlem:
Adv. Helge Aarseth, Molde (01.11.04 – 31.08.05)***
- Personlig varamedlem:
Adv. Olav Eriksen, Finnsnes (01.09.05 – 31.08.09)
- Seniorrådgiver Bernt Bull, Oslo (01.11.02 – 31.10.08)
- Personlig varamedlem:
Sykepleier Rigmor Kofoed-Larsen, Lillehammer (01.11.02 – 31.10.08)

Medlemmene er oppnevnt med ulik funksjonstid for å sikre kontinuitet i rådets arbeid.

* Ramberg ble oppnevnt som styremedlem i DAs styre med virkning fra 01.08.05

** Kjellebold søkte om og ble fritatt fra sitt verv som varamedlem med virkning fra 01.01.06

*** Aarseth ble oppnevnt som styremedlem i DAs styre med virkning fra 01.08.05

Fra 1. januar 2006 utvides Innstillingsrådet med følgende medlemmer som følge av jordskiftereformen

- Jordskifteoverdommer Reidar Flaatten, Skien (01.01.06 – 31.12.09)
- Personlig varamedlem:
jordskiftedommer Liv Grimsmo, Surnadal (01.01.06 – 31.12.09)
- Daglig leder Una Kvalvaag, Malvik (01.01.06 – 31.12.09)
- Pers. varamedlem:
Anlaug Kjelstad, Florø (01.01.06 – 31.12.09)

Innstillingsrådets møtevirksomhet

Innstillingsrådet gjennomførte i 2005 tolv møter. Til behandling har foreligget innstillinger, konstitusjonsvedtak og prinsipielle spørsmål om rådets oppgaver m.v. Møtene er holdt i Oslo, Trondheim, Gardermoen og Bodø.

På møtene deltar Innstillingsrådets faste medlemmer. Varamedlemmene deltar dersom de har deltatt i aktuelle intervjugrupper eller på grunn av forfall/inhabilitet hos de faste medlemmene. I tillegg deltar både medlemmer og varamedlemmer i ett til to møter pr. år. Innstillinger til faste stillinger og til konstitusjoner med varighet over ett år føres i egen protokoll, som oversendes til Justisdepartementet for utnevning av Kongen i statsråd.

Innstillingsrådets arbeid ved rekruttering av dommere

Domstolene melder inn ledige dommerstillinger og DA kunngjør stillingene i tidsskriftene Juristkontakt og Advokatbladet, i tillegg til at kunngjøringene legges ut elektronisk på internett på www.domstol.no, www.jobbnor.no og www.aetat.no. Domstolleder bes utarbeide en oversikt over aktuelle forhold av betydning for innstillingen, bl.a. alders- og kjønns sammensetning i dommerkorpset, og dommernes tidligere yrkesbakgrunn m.v. Ved søknadsfristens utløp, utarbeider DA en søkerliste. Innstillingsrådet oppnevner en intervjugruppe bestående av to fra Innstillingsrådet, gjerne en dommer og en fra de øvrige, supplert med ytterligere ett medlem. DA deltar med en representant i intervjugruppen.

Intervjugruppen, i samråd med domstolleder, bestemmer hvem som skal innkalles til intervju. Intervjuene gjennomføres av gruppen og domstolleder, vanligvis i den domstol hvor stillingen skal besettes. Ved utnevning av domstolleder, involveres ikke avtroppende domstolleder i prosessen, i stedet får DA en utvidet rolle. Under intervjuene bes søkerne bl.a. oppgi referanser. Etter intervjuene innhentes minst to referanser for hver aktuelle søker. Domstolleder gir sin uttalelse med rangering. Intervjugruppen utarbeider deretter forslag til saksfremlegg/innstilling med begrunnelser, som behandles av et samlet Innstillingsråd i møte. For konstitusjoner som behandles i Innstillingsrådet, kan det være en forenklet saksbehandling.

Innstillingsrådets diskusjoner, de vurderinger som fremgår av referanser, domstolleders uttalelse og Innstillingsrådets fremlegg, er ikke offentlige og er

heller ikke undergitt partsoffentlighet. Innstillingsrådets innstilling av tre søkere i rekkefølge er imidlertid offentlig straks vedtaket er gjort. Innstillingen legges ut elektronisk på internett på www.domstol.no

Etter at innstillingen er ferdigbehandlet av Innstillingsrådet, oversendes den til Justisdepartementet for behandling av Kongen i statsråd. Som hovedregel tar det fra fire til seks uker fra Innstillingsrådets innstilling foreligger og fram til utnevning skjer ved Kongen i statsråd.

Kriterier for utvelgelse

Ved innstilling til dommerstillinger, søker Innstillingsrådet å finne frem til de best kvalifiserte søkere, samtidig som det i rimelig grad også ses hen til særlige behov i den enkelte domstol, knyttet til dommerkorpsets samlede kjønns- og alderssammensetning, tidligere yrkes- og erfaringsområder m.v. Etter domstollovens § 55 bør det utnevnes personer som tilfredsstillende høye krav til faglige kvalifikasjoner og personlige egenskaper. Det bør også etterstrebnes en variert yrkesbakgrunn både hos den enkelte dommer og i det samlede dommerkorps. Videre må det velges dommere med høy integritet og etisk standard.

De som utnevnes må kunne opptre uavhengig i sin dømmende virksomhet og utføre dommergjeringen upartisk og på en måte som inngir alminnelig tillit og respekt. Det kreves også et godt skjønn, god menneskelig innsikt og faglige og personlige forutsetninger for å kunne dekke bredden i domstolens saksfelt, fra konfliktfylte familiesaker og mediefokuserte straffesaker til kompliserte skatte- og entreprisesaker. Samtidig må de som utnevnes, kunne ivareta krav til effektivitet og de forventninger som stilles til den moderne dommerrollen med vekt på dommerstyring og bl.a. evne til å drive rettsmegling. Endelig kreves gode samarbeidsegenskaper.

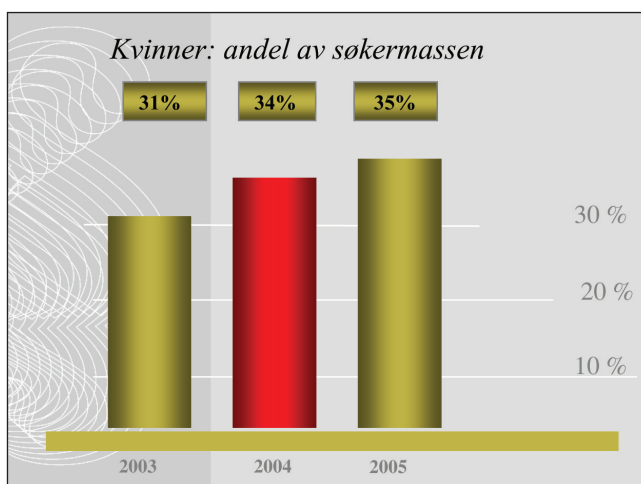
Ved utvelgelsen, må Innstillingsrådet bygge på søknaden med vedlegg og attester, inntrykk under intervju, referanseuttalelser, samt domstolleders vurderinger. Innstillingsrådet vil ofte stå overfor vanskelige avveininger hvor hensyn kan trekke i forskjellige retninger. Det kan for eksempel være de faglige og personlige forutsetninger eller hensynet til alders- og kjønnsammensetningen blant dommerne ved domstolen. Domstolleders vurderinger vil tillegges betydelig vekt. Det er de fleste tilfellene samsvar

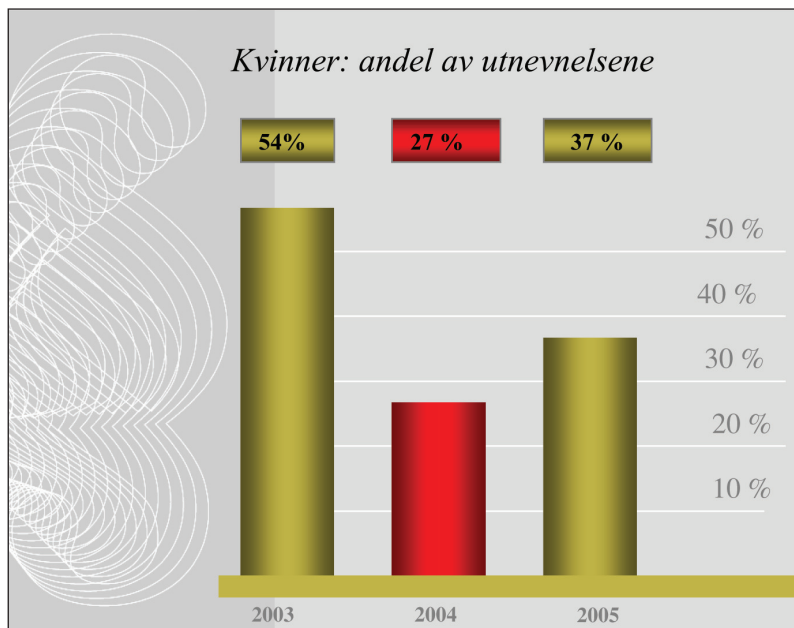
mellom Innstillingsrådets innstilling og domstolleders uttalelse. Det ligger imidlertid i Innstillingsrådets funksjon og sammensetning at det noen ganger kan være avvik mellom domstolleders og Innstillingsrådets oppfatning om hvilken kandidat som vil bli den beste dommeren.

Ved innstilling til domstollederstillinger, vektlegges i tillegg til gode dommeregenskaper, også søkerens lederegenskaper, ledererfaring og eventuelle resultater fra tidligere lederfunksjoner. Ved innstilling til slike stillinger ivaretar DA, så langt mulig, de funksjoner domstolleder har overfor Innstillingsrådet når det gjelder vanlige dommerstillinger. Dette inkluderer blant annet å uttale seg om hvilke konkrete lederutfordringer som foreligger i den aktuelle domstolen.

Statistikk over dommerutnevnelser

	2003	2004	2005
Antall utnevnelser	28	41	43
Antall utnevnte domstolledere	6	11	4
Antall utnevnte dommere, første instans	13	15	20
Antall utnevnte dommere, andre instans	9	14	19
Antall utnevnte til Høyesterett	0	1	0
Kvinneandel av de utnevnte	54 %	27 %	37 %
Kvinneandel, utnevnte domstolledere	67 %	27 %	50 %

Søkermasse

	2003	2004	2005
Antall søknader totalt	223	341	440
Gjennomsnittlig antall søkere per stilling	8,0	8,3	10,2
Dommerstillinger: høyeste antall søkere	24	37	66
Dommerstillinger: Laveste antall søkere	3	4	7
Kvinneandel, søkere	31 %	34 %	35 %
Intervjuer	105	136	138

Domstollederstillinger:

Antall søknader	31	42	25
Gjennomsnittlig antall søkere per stilling	5,2	3,8	6,3
Høyeste antall søkere	10	9	9
Laveste antall søkere	1	2	4
Andelen kvinner blant søkerne, i gjennomsnitt	23 %	29 %	20 %

Alder og yrke

Utnevelser	2003	2004	2005
Gjennomsnittsalder	46	48	48
Fra dommerembete (fast/konstituert)	46 %	54 %	53 %
Privat advokatvirksomhet	42 %	34 %	28 %
Påtalemyndighet	4 %	7 %	5 %
Annen offentlig stilling	4 %	5 %	12 %
Annen bakgrunn fra privat sektor	4 %	0 %	2 %

